

Jakt och viltvård

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 23 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006 om jakt och viltvård. Yrkandena berör frågor om hänsynsfull jakt, Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag, skadskjutningar, viltrapportering, eftersök av trafikskadat vilt, funktionshinder och jakt, jakt på älg och jakt ovan odlingsgränsen. Flertalet motionsyrkanden rör frågor där riksdagen delegerat beslutanderätten till regeringen och till de myndigheter som har särskild sakkunskap på området.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad som anförts om uthållig jakt. Samtliga motionsyrkanden avstyrks, i huvudsak med hänvisning till det arbete som pågår på området.

I betänkandet finns nio reservationer (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Uthållig jakt och viltvård	6
Hänsynsfull jakt	8
Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag	10
Jakt på älg m.m.	13
Eftersök av trafikskadat vilt m.m.	17
Reservationer	20
1. Uthållig jakt och viltvård, punkt 1 (s)	20
2. Uthållig jakt och viltvård, punkt 1 (mp)	21
3. Hänsynsfull jakt, punkt 2 (v, mp)	22
4. Viltvård, punkt 3 (s, v)	23
5. Grytjakt, punkt 4 (s, v, mp)	24
6. Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag, punkt 5 (s)	24
7. Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag, punkt 5 (v, mp)	26
8. Jakt på älg m.m., punkt 6 (s)	26
9. Eftersök av trafikskadat vilt m.m., punkt 7 (s)	27
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	29
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Uthållig jakt och viltvård

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört i avsnittet om uthållig jakt.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (mp)

2. Hänsynsfull jakt

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:MJ265 yrkande 42, 2006/07: MJ324 och 2006/07: MJ388.

Reservation 3 (v, mp)

3. Viltvård

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ344.

Reservation 4 (s, v)

4. Grytjakt

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ325.

Reservation 5 (s, v, mp)

5. Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ265 yrkande 43, 2006/07: MJ336 yrkandena 1–4, 7, 8 och 10, 2006/07: MJ349 och 2006/07: MJ350.

Reservation 6 (s)

Reservation 7 (v, mp)

6. Jakt på älg m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ285 och 2006/07: MJ336 yrkandena 9 och 12–14.

Reservation 8 (s)

7. Eftersök av trafikskadat vilt m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ228 yrkande 1, 2006/07: MJ272 och 2006/07: MJ336 yrkande 6.

Reservation 9 (s)

Stockholm den 19 april 2007

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Carina Ohlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Ohlsson (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Bengt-Anders Johansson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Sofia Arkelsten (m), Jan-Olof Larsson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Lena Hallengren (s), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Rune Wikström (m), Aleksander Gabelic (s), Helén Pettersson i Umeå (s), Nina Larsson (fp), Irene Oskarsson (kd) och Staffan Appelros (m).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 23 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006 om jakt och viltvård. Flertalet av de frågor som här berörs har tidigare behandlats av utskottet, t.ex. i betänkandena Jakt och viltvård (bet. 2005/06:MJU16 och bet. 2004/05:MJU7). Många av motionerna tar upp frågor där riksdagen i huvudsak har delegerat beslutanderätten till regeringen.

Utskottets överväganden

Uthållig jakt och viltvård

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört om uthållig jakt och viltvård.

Jämför reservationerna 1 (s) och 2 (mp).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis redovisa sin övergripande syn på jakt- och viltvård i det svenska samhället. Landets viltstammar utgör en nationell tillgång som är av omistligt värde och värd stor omsorg. Begreppen viltvård och jaktvård för tanken främst till olika former av stödutfodringar för klöv- och fältviltet men hit hör också biotopvården, skyddsåtgärder i landskapet, men också ett ansvar för att skapa utrymme för de stora rovdjuren. Erfarenheten visar att bevarandet och utvecklandet av biotoper är en av de viktigaste åtgärderna för att främja goda viltstammar.

Antalet jägare i landet uppgår till ca 300 000, och för flertalet av dem är jakten och viltvården ett centralt fritidsintresse. Tre av fyra har jakt som sitt främsta intresse. En aktivitets rekreativvärde brukar anges i det antal dagar som alla dess utövare sammanlagt använder för just den aktiviteten under ett år. Enligt undersökningar kan det totala antalet jakt dagar i Sverige beräknas uppgå till 6,4 miljoner per år. Till dessa ska läggas de 1,3 miljoner dagar som jägarkåren ägnar åt viltvård i olika former.

Alla dessa rekreativdagar kräver fysisk aktivitet i någon grad, och jakten har därför också ett friskvårdsvärde som inte är obetydligt. Jakten bidrar därmed också till en bättre fysisk och mental hälsa hos dess utövare. Jakten bedrivs oftast i jaktlag av varierande storlek. Den sociala samvaron i dessa jaktlag är av stor betydelse för dess medlemmar.

Jakten innebär ett nyttjande av en förnybar naturresurs och har som sådan stor ekonomisk betydelse. Den totala ekonomiska omsättningen för jakten kan knappast beräknas exakt. Om man räknar in kostnader för arrenden, resor och övernattningar, vapen, ammunition och annan utrustning som hör ihop med jakt och viltvård rör sig summan om några miljarder kronor per år. Det stora intresse som finns för jakt har också sin grund i att den är en engagerande och spännande fritidssysselsättning, som ger sina utövare avkoppling och rekreation. Jakten utgör således både ett ekonomiskt betydelsefullt tillvaratagande av viltproduktionens avkastning och en uppskattad och från flera synpunkter värdefull fritidsverksamhet.

De som ska utöva jakt har att följa en mängd av samhället uppställda krav. Det fordras bl.a. jägarexamen, betalt jaktkort, vapenlicens och jakthund. Därutöver ska man ha tillgång till jaktmark, eftersökshund, kommunikationsutrustning m.m.

För att ägna sig åt jakt och viltvård måste man ha stor kunskap och omtanke samt vara omdömesgill. En del kan man tillägna sig genom den s.k. jägarexamen men den räcker inte fullt ut utan ska ses som examen för att få börja. Den djupare kunskapen och fostran får man genom tillämpling och kunskapsöverföring från mer erfarna till mindre erfarna.

I takt med samhällets urbanisering kommer alltfler jägare numer från tätorter. Detta gör att den naturliga kunskapen om naturens samspel, som uppväxt i ren landsbygd ger, inte lika naturligt infinner sig. Möjligheten att fortlöpande följa viltets utveckling försvåras av att man inte bor inom jaktområdet. Jakttillfällena och möjligheten att kunna beskatta svårjagade viltstammar som t.ex. vildsvin försvåras ju längre avstånd till jaktmarken man har.

Vissa viltarter, främst bland klövviltet, förorsakar genom betning och på annat sätt skador på skog och växande gröda. I trafiken inträffar årligen ett stort antal viltolyckor med framför allt älg och rådjur inblandade. Omfattningen av skadorna i de areella näringarna och antalet viltolyckor på vägarna skulle bli helt oacceptabla om inte jägarna genom avskjutning skapade en balans mellan viltstammarnas storlek och de skador som de orsakar.

Därför är rekryteringen av nya jägare väsentlig för framtiden. Det finns anledning att såväl samhället som jägarorganisationerna i allt högre grad fokuserar på framtidens jägare. Jägarens roll och betydelse i viltförvaltningen behöver såväl förtydligas som legitimeras i samhällets och allmänhetens ögon. Den växande opinionen mot jakt kan få förödande effekter i ett längre perspektiv.

Enligt utskottets uppfattning är rätt utförd viltvård och jakt det ojämförligt bästa sättet att kunna hålla den svenska viltstammen frisk och livskraftig och därmed utgöra en tillgång för hela landet.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad utskottet har anfört.

Hänsynsfull jakt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om att dagens viltvård ska ersättas med faunavård och omfatta alla vilda arter (mp), om ekologisk och etisk viltvård (s), om jakt på fåglar som fötts upp enbart för det ändamålet (s, fp) och om grytjakt (fp). Motionerna avslås med hänvisning till att syftet med motionerna i allt väsentligt tillgodosetts med vad utskottet har redovisat.

Jämför reservationerna 3 (v, mp), 4 (s, v) och 5 (s, v, mp).

Motionerna

Enligt motion MJ265 (mp) yrkande 42 om hänsynsfull och långsiktigt hållbar jakt bör dagens viltvård ersättas med faunavård och omfatta alla vilda arter. Jakten bör utformas utifrån ett ekologiskt perspektiv där naturvårdsintressen ges större inflytande än jaktintressen. I motion MJ344 (s) om en ekologisk och etisk viltvård anförs att vilt bör förvaltas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Det måste ställas höga krav på att jakt på vilt sker på ett etiskt sätt.

Enligt motionerna MJ324 (fp) och MJ388 (s) bör jakt på fåglar som fötts upp enbart för det ändamålet förbjudas.

Grytjakt bör förbjudas enligt motion MJ325 (fp). I dag omfattas inte vilda djur som jagas i Sverige av bestämmelserna i djurskyddslagen, och dessa djur har därför inte ett grundläggande skydd. Svenska Veterinärförbundet ställer sig principiellt emot en verksamhet där två djur hetsas mot varandra och anser att denna verksamhet inte är förenlig med djurskyddslagen. Även Jordbruksverket har uttryckt sig negativt.

Utskottets ställningstagande

Med vilt avses enligt 2 § jaktlagen (1987:259) vilda däggdjur och fåglar. Med jakt avses att fånga eller döda vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt. Det finns flera bestämmelser till skydd för viltet. Statsmakternas mål för den svenska jakt- och viltvårdspolitiken anges i 4 § jaktlagen där det stadgas att viltet ska vårdas i syfte att dels bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter som tillfälligt förekommer naturligt i landet, dels främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna. Risken för viltskador ska motverkas genom jakt och skadeförebyggande åtgärder (jfr bet. 2006/07:MJU2). Var och en ska enligt 5 § visa viltet hänsyn. I 27 § jaktlagen finns bestämmelser om att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara, och i 28 § anges hur jägaren ska förfara om vilt har skadats vid jakt.

Djurskyddslagen (1988:534) avser vård och behandling av husdjur. Den avser också andra djur om de hålls i fångenskap eller används för särskilda ändamål. Det är således fråga om två lagar med helt olika utgångspunkter.

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för viltförvaltningen ska viltbestånden förvaltas (bevaras och nyttjas) långsiktigt. Nyttjandet av den förnybara naturresurs som viltet utgör ska ske så att målen med att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden och att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus inte påverkas negativt. För förvaltningen av det jaktbara viltet innebär det att nyttjandet ska vara inriktat på uthållig hushållning. Nyttjandet av viltet ska ske efter högt ställda krav på etik så att inte det enskilda djuret, viltarten eller viltbeståndet utsätts för onödigt lidande (5 och 27 §§ jaktlagen). Nyttjandet av viltet genom jakt ska ske efter principen att fällt vilt ska tillvaratas och användas. Genom jakt ska, som grundläggande princip, endast det överskott tas till vara som viltet i egenskap av förnybar naturresurs producerar. Skydds jakt måste dock även bedrivas efter arter som normalt inte används, exempelvis vissa måsfåglar. Om jakten primärt bedrivs för att minska eller eliminera skador på egendom, på hotade eller sårbara viltarter eller på ekosystem, får kravet eftersättas på att det fällda viltet ska nyttjas.

Utskottet konstaterar att förvaltningen av de vilda djuren regleras i lagstiftning som grundas på internationella konventioner, bl.a. den om biologisk mångfald från år 1992. I regeringen delas ansvaret för dessa frågor mellan Miljödepartementet och Jordbruksdepartementet. Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motionerna MJ265 (mp) yrkande 42, MJ324 (fp), MJ344 (s) och MJ388 (s) om att vilt bör förvaltas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt och att jakt bör vara långsiktigt hållbar. Utskottet anser att jaktlagens bestämmelser i allt väsentligt tillgodoser syftet med motionerna. Berörda motionsyrkanden avstyrks.

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) anförde i ett yttrande till Jordbruksdepartementet den 6 februari 2004 (dnr 332/99) om användning av levande grävling vid grytanlagsprov att det, enligt de studier som bedrivits (rapporten Fysiologiska reaktioner och beteende hos grävlingar i grytanlagsprov och i andra situationer), är sannolikt att den grytanlagsprovverksamhet som bedrivs för närvarande inte är förenlig med djurskyddslagen (jfr bet. 2005/06: MJU18). SVA lämnar förslag på ett antal åtgärder i syfte att bättre anpassa grytanlagsproven till djurskyddslagens bestämmelser. Men, påpekar SVA, även andra åtgärder, som kan ligga utanför SVA:s kompetensområde att bedöma, kan vara nödvändiga. SVA:s yttrande och rapport har remissbehandlats. Jordbruksdepartementet begärde i december 2005 kompletterande upplysningar från Jordbruksverket i vissa frågor, grytjakt och bekämpande av smittsamma djursjukdomar, som uppkommit i samband med remissbehandlingen av SVA:s yttrande och rapport. Jordbruksverket inkom med sitt svar den 22 februari 2006. Ärendet bereds nu i

Jordbruksdepartementet. Utskottet föreslår att motion MJ325 (fp) lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av den beredning som pågår i ärendet.

Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om intresset för jakt (s), skadskjutning (mp), säkerhetsfrågor (s), viltrapportering (s), tillgång till jaktmarker (s), jaktens betydelse för lokala entreprenörer (s), Viltvårdsfonden (s) och Jägareförbundets s.k. allmänna uppdrag (s). Motionerna avslås med hänvisning till att syftet i allt väsentligt tillgodosetts med vad som anförts.

Jämför reservationerna 6 (s) och 7 (v, mp).

Motionerna

Enligt motion MJ265 (mp) yrkande 43 bör skadskjutningarna minimeras, t.ex. genom obligatoriska årliga skjutprov för jägarna.

I motionerna MJ336 (s) yrkande 3 och MJ349 (s) framhålls att Svenska Jägareförbundet även i fortsättningen bör anförtros det allmänna uppdraget för ledning av jakt och viltvård. Uppdraget bör också innefatta rovdjuren.

Det behövs enligt motion MJ336 (s) yrkande 1 insatser för att i ökad utsträckning intressera unga människor, både män och kvinnor, för jakt och viltvård. Särskilda insatser krävs även enligt motion MJ350 (s) för att öka intresset för jakt och göra det möjligt för flera att jaga. Staten bör bli bättre på att använda marken för att nå nya målgrupper.

Vidare behövs enligt motion MJ336 (s) yrkande 2 ett väl fungerande viltrapporteringsystem och en återkommande inventering av viltstammarna. Viltvårdsfonden bör förstärkas och dess resurser bör uteslutande användas för främjande av viltvården (yrkande 4). I motionen anför även att tillgången till jaktmarker för marklösa jägare bör lösas bl.a. genom att i större utsträckning upplåta statens marker (yrkande 7). Jakten har enligt motionens yrkande 8 betydelse för lokala entreprenörer. Möjligheter till jakt på statlig mark används också av entreprenörer i turistbranschen, vilket är bra för utvecklingen på landsbygden. I varje läge där sådana upplåtelser kommer till stånd, måste balansen mellan denna verksamhet och den allmänna jakten beaktas. Slutligen framhålls behovet av ökade insatser när det gäller säkerhetsfrågor i samband med jakt (yrkande 10).

Utskottets ställningstagande

Regeringen får enligt 41 § jaktlagen (1987:259) meddela föreskrifter om skyldighet för den som jagar att betala en årlig avgift (viltvårdsavgift) och att betala en avgift för vissa slag av vilt som fålls. Medlen ska enligt bestämmelsen användas för att främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med lagen. Viltvårdsavgifterna bildar en fond, Viltvårdsfonden, som efter regeringens bestämmande får användas för angivna ändamål.

Viltvårdsavgiften har nyligen höjts till 300 kr per år genom en ändring i 49 § jaktförordningen (1987:905, ändrad 2007:126). Enligt inhämtade uppgifter har höjningen beslutats för att vända Viltvårdsfondens negativa utveckling och för att säkerställa nuvarande nivå på viltvårdsarbetet bl.a. genom bidrag till jägarorganisationerna. Ungdomar under 18 år som inte har tillstånd att inneha skjutvapen för jaktändamål behöver inte erlägga viltvårdsavgift. Viltvårdsfonden finansierar bl.a. viltforskning, bidrag till olika naturvårdsorganisationer samt medel till jägarorganisationernas arbete med jakt- och viltvård. För 2006 har, utöver för årligen återkommande ändamål, Naturvårdsverket beviljats 1 miljon kronor för rovdjursinformation och 3 miljoner kronor att fördela till naturvårdande organisationer för angelägna projekt inom viltvården.

Utskottet redovisade i betänkandet Jaktens villkor (bet. 1999/2000: MJU17) att Svenska Jägareförbundet, som har drygt 190 000 medlemmar, är en landsomfattande folkrörelse med mycket lång erfarenhet av jakt och viltvård. Jägareförbundet biträder myndigheterna med sakkunnigutlåtanden och sammanställningar av uppgifter som underlag för myndigheternas beslut. Bakgrunden till Jägareförbundets särställning i det hänseendet är att förbundet genom riksdagsbeslut åren 1938 och 1951 anförtratts ledningen av jakt- och viltvårdsarbetet i landet. Utskottet anförde vidare att det är viktigt att ansvar och roller är tydliga för att verksamheten ska kunna drivas rationellt. Det är därför praktiskt att lägga ansvaret på en enda organisation. För att arbetet med jakten och viltvården ska bli effektivt krävs ett omfattande samarbete med myndigheter och organisationer. Jägareförbundet bedriver ett sådant organiserat samarbete. Statens uppdrag till Jägareförbundet har prövats vid flera tillfällen, men det har inte funnits anledning att vidta några större förändringar eftersom uppdraget ansetts fullgjort på ett tillfredsställande sätt. Statskontoret har haft i uppdrag att följa och beskriva hur Jägareförbundet använt de 46,5 miljoner kronor som förbundet erhöll som bidrag ur Jaktvårdsfonden år 1995 för att leda den praktiska jakten och viltvården i landet. Statskontoret anförde att det inte varit möjligt att följa användningen av bidraget mer än i mycket grova termer. Bidraget till Jägareförbundet är enligt Statskontoret ett allmänt verksamhetsbidrag av samma typ som till andra frivilliga organisationer. Det allmänna uppdraget till Jägareförbundet – att ansvara för den praktiska viltvården och jakten i landet – är enligt Statskontoret vagt formulerat. Uppdraget har

av förbundet beskrivits som en myndighetsuppgift. Denna uppgift har, såsom regeringen konstaterat, inte stöd i lag eller förordning och har inte preciserats av statsmakterna på något annat sätt.

Utskottet instämde i att syften och mål i fortsättningen bör preciseras för att effektivisera bidragsgivningen. Utskottet ansåg att det även bör ställas krav på prestationer och effekter och att det härigenom bör bli möjligt att genomföra en uppföljning och utvärdering.

I februari 2005 uttalade utskottet att bidragen till jägarorganisationerna ur fonden numera bygger på preciserade verksamheter med mål och riktlinjer och utgår i form av ett grundbidrag och ett medlemsrelaterat bidrag (bet. 2004/05:MJU7). Vidare uttalades att det på längre sikt är angeläget att det schablonmässigt framräknade bidraget minskar och ersätts av preciserade uppdrag där ersättningen till organisationerna bestäms särskilt för varje uppdrag.

Svenska Jägareförbundets uppdrag att leda delar av jakten och viltvården i Sverige preciserades 2005. I det s.k. allmänna uppdraget ingår att tillhandahålla objektiv och lättillgänglig sakkunskap om vilt (undantaget stora rovdjur), jakt- och viltvårdsfrågor samt viss information om viltforskning.

Enligt regeringens beslut den 7 december 2006 om uppdrag till Svenska Jägareförbundet att under 2007 leda delar av jakten och viltvården i Sverige – det allmänna uppdraget – ska Jägareförbundet leda delar av jakten och viltvården i landet i syfte att bidra till att riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls. Som generella mål anges dels att beslutade mål inom verksamhetsområdena för det allmänna uppdraget är uppfyllda, dels att jämställdheten mellan kvinnor och män ska öka. Jägareförbundet ska redovisa en analys av i vilken utsträckning förbundet bidragit till att uppfylla målen för det allmänna uppdraget och av förbundets arbete med jämställdhet och rekrytering av unga jägare. Det allmänna uppdraget är enligt regeringsbeslutet indelat i sex verksamhetsområden, nämligen

- Information
- Praktisk jakt och förvaltning av viltarter
- Viltövervakning
- Älgförvaltning
- Vilt och trafik
- Yrkesmässig jägarutbildning.

Enligt ett av målen i verksamhetsområde Praktisk jakt och förvaltning av viltarter ska jaktsäkerheten vara god. Jägareförbundet ska verka för att jaktsäkerheten är hög och för att minimera antalet skadskjutningar. När det gäller säkerhetsfrågor i samband med jakt vill utskottet också peka på att det enligt 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) för tillstånd till innehav av jaktvapen krävs att sökanden har avlagt prov som visar att han har grundläggande kännedom om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Provet ska avläggas inför en provledare som förordnats av polismyndigheten

efter förslag av Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens jägare. Närmare föreskrifter om provet meddelas av Naturvårdsverket. Utskottet har inhämtat att det i vissa fall av hänsyn till ett jaktlags säkerhet finns informella krav på årliga skjutprov inför älgjakten varje år.

Jägareförbundet ska inom verksamhetsområdet Viltövervakning följa de jaktbara viltstammarnas utveckling samt dokumentera och sammanställa data av hög kvalitet om vilttillgång och avskjutningsstatistik. Utveckling och tillämpning av metoder för datainsamling och avskjutningsstatistik ska ske i samarbete med Naturvårdsverket.

När det gäller tillgång till jaktmarker och möjlighet till jakt på statligt ägd mark vill utskottet framhålla att Sveaskog AB:s uppdrag har vidgats till att också omfatta naturturism i syfte att nyttja statens mark bättre och skapa arbetstillfällen i glesbygd (jfr bet. 2004/05:NU13). Sveaskog har startat ett nytt dotterbolag, Sveaskog Naturupplevelser AB, som ska ha rollen att driva utvecklingen av naturturism på statens marker för att underlätta för lokala entreprenörer att etablera lönsamma företag inom naturbaserad turism (bet. 2005/06:MJU16). Syftet är att skapa arbeten och tillväxt genom att ta vara på den svenska naturen. Bolaget har också uppgiften att tillgängliggöra Sveaskogs marker genom jakt- och fiskekort samt att administrera Sveaskogs befintliga jakt- och vattenupplåtelse.

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i de nu aktuella motionerna om att skadskjutningar bör minimeras, att säkerhetsfrågor är viktiga, att det finns behov av ett fungerande viltrapporteringsystem och att det bör vara möjligt för flera att jaga. Utskottet anser även i likhet med vad som anförs i motion MJ336 (s) yrkande 1 att det är angeläget att intressera unga människor för jakt och viltvård. Utskottet anser att syftet med motionerna MJ265 (mp) yrkande 43, MJ336 (s) yrkandena 1–4, 7, 8 och 10, MJ349 (s) och MJ350 (s) i allt väsentligt tillgodosätts med vad som anförts. Motionerna bör lämnas utan vidare åtgärd.

Jakt på älg m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår med hänvisning till pågående arbete motioner om jakt på älg (s, m), viltvårdsområden (s) och jakt ovan odlingsgränsen (s).

Jämför reservation 8 (s).

Motionerna

En översyn bör enligt motion MJ285 (m) göras av den reglering som förhindrar länsstyrelserna att besluta om jakttider för älg som understiger 70 dagar. Dagens förvaltning av älgstammen bygger till stor del på lokalt och regionalt inflytande. Trots de alltmer uttalade intentionerna att förvalt-

ningen ska ske lokalt och regionalt har regeringen ändå begränsat möjligheterna för länsstyrelserna att besluta om jakttider för älg som understiger 70 dagar.

Enligt motion MJ336 (s) yrkande 9 bör en genomgång och utvärdering av vad som hänt sedan lagen om viltvårdsområden tillkom i början av 2000-talet göras. Vissa frågor, t.ex. hur jaktarrenden inom viltvårdsområden ska behandlas och beslutas, fick inte en ändamålsenlig utformning.

Den år 1993 beslutade fjälljaksreformen bör förbättras enligt motion MJ336 (s) yrkande 12. Möjligheten för jägare att få tillgång till bl.a. ripjakt i de svenska fjällen var välkommen. De praktiska problem som har identifierats har rört länsstyrelsernas olika sätt att administrera upplåtelseverksamheten. Vidare bör det enligt motionens yrkande 13 finnas möjlighet att bilda viltvårdsområden för statlig mark ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen. Slutligen yrkas att ett reformerat älgförvaltningssystem även bör omfatta en avveckling av den s.k. dubbelregistreringen av älgjakt ovan odlingsgränsen (yrkande 14). Ett sådant system bör bygga på ett decentraliserat ansvar för skötseln av älgstammen.

Utskottets ställningstagande

Genom beslut den 8 december 2005 uppdrog regeringen åt en särskild utredare att analysera den nuvarande älgförvaltningen, och om utredaren anser att det finns behov av förändringar ska förslag lämnas på en ny förvaltningsmodell som är anpassad till älgstammens lokala ekologiska förutsättningar. Enligt utredningsdirektiven (dir. 2005:142) ska förslaget bygga på en ekosystembaserad lokal förvaltning som ska vara anpassad efter såväl den lokala älgstammens demografiska processer som de lokala ekologiska förutsättningarna. Målet ska vara en livskraftig älgstam av hög kvalitet, där stammen är i långsiktig balans med betesresurserna och älgstammens storlek genom lämplig avskjutning är anpassad till betestillgången, de areella näringarna och trafiksäkerheten. En enkel, rättssäker och kostnadseffektiv administration ska eftersträvas. Förslag ska lämnas på nödvändiga författningsändringar. Jakten ska vara produktionsanpassad med en livskraftig älgstam av hög kvalitet i långsiktig balans med betesresurserna. Utredaren ska analysera hur incitamenten för avskjutning förändras genom förslag till ny förvaltningsmodell och om förändrade incitament leder till en samhällsekonomiskt bättre avvägd nivå på avskjutningen. Den rätt som enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) tillkommer medlem i sameby att jaga ska beaktas. Utredningen om älgförvaltningen (Jo 2005:06) ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 augusti 2007.

Den s.k. Jakt- och fiskerättsutredningen har lämnat slutbetänkandet (SOU 2005:116) Jakt och fiske i samverkan. Utredningen hade i uppdrag (dir. 2003:45) att så långt som möjligt utreda grunderna för och omfattningen av markägares och samebyars rätt till jakt och fiske inom lappmarkerna och på renbetesfjällen. Vidare skulle utredningen överväga vilka

åtgärder som krävdes för att förbättra samarbetet mellan berörda intressenter. I utredningsdirektiven berördes jaktens betydelse såväl för lokalbefolkningens livskvalitet som för turistnäringen (bet. 2005/06:MJU16). Enligt utredningsbetänkandet (SOU 2005:116 s. 15) visar den juridiska analysen att jakt- och fiskerätten till den aktuella marken är delad mellan sameby-medlemmar och markägare. De problem som finns kan enligt utredaren lösas endast genom en samverkan i form av en gemensam förvaltning av jakt- och fiskerätten. De som äger rätt till jakt och fiske i området är endast samebymedlemmar och markägare. En viktig förutsättning för att de problem som finns ska kunna lösas är dock enligt utredningen att även andra Ortsbor än samebymedlemmar ska kunna behålla omfattande jakt- och fiskemöjligheter i fjällen (s. 16). Det är nödvändigt att Ortsbor som inte är markägare eller samebymedlemmar kan få insyn i och möjlighet att på olika sätt påverka utvecklingen. Utredaren föreslår att all mark och alla vatten inom åretruntmarkerna, som det finns en delad jakt- och fiskerätt till, ska förvaltas av samverkansföreningar i samverkansområden. Markägare och samebymedlemmar ska vara medlemmar i föreningen. Det finns enligt utredaren starka skäl som talar för en gemensam förvaltning av såväl jakten som fisket.

Vad beträffar dubbelregistrering av älgjakt har i det nyss nämnda betänkandet Jakt och fiske i samverkan (s. 231) redovisats ett förslag rörande jakten ovan odlingsgräsen. De nyss nämnda samverkansföreningarna, där markägarna och samebyarna är representerade, ska ha möjlighet, men inte skyldighet, att t.ex. besluta om områdesjakt för viss del eller hela sitt område. Om så inte sker kan, som nu är fallet, markägare jaga inom sitt område och samebymedlemmar inom hela föreningens område. Dubbelregistreringen kommer enligt förslaget att bestå eftersom förslaget ger möjlighet att lösa problemen, men inte tvingar fram en specifik lösning. Betänkandet Jakt och fiske i samverkan (SOU 2005:116) har remissbehandlats och är nu föremål för beredning i Regeringskansliet.

Enligt inhämtade uppgifter övervägs inom Jordbruksdepartementet att tillsätta en politiskt sammansatt informell grupp för samefrågor bestående av riksdagsledamöter och politiskt sakkunniga i Regeringskansliet för att överväga förslagen i utredningsbetänkandet och andra samefrågor.

I jordbruksminister Eskil Erlandssons svar den 27 mars och 13 april 2007 på interpellationerna 2006/07:384 och 436 om förvaltningen av småviltjakt i fjällvärlden anfördes att det i rennäringslagstiftningen finns bestämmelser om upplåtelse av jakt på statens mark ovanför odlingsgräsen. För att upplåtelse ska få ske krävs att någon olägenhet av betydelse inte uppkommer för rennäringslaget, att det kan ske utan besvärande intrång i samebymedlems rätt till jakt, att upplåtelsen är förenlig med god viltvård och att jakten inte inverkar menligt på miljön, turismen eller andra intressen. I jaktlagstiftningen finns vidare bestämmelser om att jakten ska anpassas efter tillgången på vilt, att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Dessa bestämmelser gör det enligt jordbruksministern nödvändigt att vid behov kunna begränsa antalet jägare vad gäller tid och plats för jakten. Efterfrågan på ripjakt är som störst de första två veckorna efter jaktpremiären den 25 augusti. När upplåtelse-systemet infördes 1993 var jakten öppen för alla oavsett bosättningsort. Regleringen skedde i stället genom att antalet jaktkort inom vissa populära och lättillgängliga områden begränsades. Det skedde även avlysning av jakten i områden med högt jakttryck. Efterhand visade utländska jägare ett allt större intresse för den svenska fjälljakten. Regeringen valde då att från jaktsäsongen 1998 införa möjligheten att begränsa antalet jägare baserat på bosättningen. Detta skedde genom en ändring i 3 § rennäringsförordningen (1993:384) så att en egentlig skyldighet för länsstyrelsen att upplåta småviltsjakt bara föreligger för den som är folkbokförd i Sverige.

Kommerskollegium anser i en utredning att bestämmelsen i 3 § rennäringsförordningen om att rätt till småviltsjakt ska upplåtas till den som är fast bosatt i Sverige liksom Jordbruksverkets föreskrifter om småviltsjakten uppställer indirekt diskriminerande hinder för den fria rörligheten för tjänster som kan stå i strid med artikel 49 i EG-fördraget. För att inte strida mot artikel 49 måste kravet på fast bosättning enligt kollegiet kunna motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, bedömas vara nödvändigt för att uppnå detta skydds-syfte och därutöver uppfylla kraven enligt proportionalitetsprincipen.

Även inom Regeringskansliet har det gjorts en analys av Kommerskollegiums yttrande vad gäller 3 § rennäringsförordningen och dess förenlighet med EG-fördraget, och det konstateras att bestämmelsen indirekt kan anses strida mot fördraget. Förordningen ändrades därför så att begränsningen av upplåtelse-skyldigheten till den som är folkbokförd i Sverige togs bort.

Utskottet har erfarit att också EG-kommissionen i en skrivelse i november 2006 konstaterat att den tidigare lydelsen av 3 § rennäringsförordningen kunde utgöra brott mot principen om icke-diskriminering eller hinder för den fria rörligheten för tjänster som fastställs i artikel 12 och 49 i EG-fördraget genom att i praktiken försvåra för jägare bosatta i utlandet att jaga i området på samma villkor som jägare bosatta i Sverige.

I interpellationssvaret anfördes vidare att man i Regeringskansliets analys även gör den bedömningen att ortsbefolkningens möjligheter att jaga på den aktuella marken är av regionalpolitisk betydelse. Därigenom finns det möjligheter att särskilt tillgodose ortsbefolkningens behov av småviltsjakt. Regeringen uppdrog den 21 december 2006 åt Statens jordbruksverk att efter samråd med Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Fjälldelegationen inför höstens jaktsäsong göra en översyn av och vid behov vidta de åtgärder som behövs för att verkets föreskrifter om upplåtelse av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen ska stå i överensstämmelse med EG-rätten. Vid den översynen ska så långt det är möjligt inom EG-fördragets ram ortsbefolkningens intresse beaktas.

Jordbruksministern har för avsikt att föreslå regeringen att Statens jordbruksverk ges i uppdrag att tillsammans med berörda myndigheter och organisationer följa vad ändringen innebär för jakttrycket och därmed risken för ökad belastning på naturmiljön och viltstammarna och ökade störningar för rennäringen. Det faller sig naturligt att verket även analyserar hur man inom EG-fördragets ram kan erbjuda så många svenska jägare som möjligt tillfälle till småviltsjakt i fjällen. Frågan om småviltsjakten i fjällen är enligt jordbruksministern således långt ifrån avklarad i och med regeringens beslut. Tvärtom pågår det nu ett arbete med att hitta lösningar som så långt som möjligt kan tillgodose de svenska jägarnas efterfrågan på småviltsjakt.

I svar på skriftlig fråga 2006/07:800 om Jakt- och fiskerättsutredningen anfördes den 7 mars 2007 att det i Regeringskansliet pågår ett samlat beredningsarbete vad gäller alla de betänkanden som rör same- och rennäringens frågor. Förslagen i Jakt- och fiskerättsutredningens slutbetänkande är således under beredning. Utskottet anser att behandlingen av de frågor som tas upp i motionerna MJ285 (m) samt MJ336 (s) yrkandena 9 och 12–14 bör anstå i avvaktan på resultatet av de överväganden som pågår. Motionerna bör lämnas utan vidare åtgärd i berörda delar.

Eftersök av trafikskadat vilt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår med hänvisning till det arbete som pågår motioner om en reformerad lagstiftning om eftersök av trafikskadat vilt (s, c) samt om funktionshinder och jakt (m).

Jämför reservation 9 (s).

Motionerna

Enligt motion MJ228 (c) yrkande 1 finns ett behov av att vidareutveckla regelverket för eftersök av trafikskadat vilt. Även enligt motion MJ336 (s) yrkande 6 krävs en reformerad lagstiftning i fråga om eftersök av trafikskadat vilt för att eftersöken ska kunna genomföras på ett i alla avseenden lagligt sätt.

Möjligheterna att förändra jaktförordningen så att funktionshindrade har större möjlighet att delta i jakt bör utredas enligt motion MJ272 (m). För att underlätta för dem som är rörelsehindrade och ge dem möjlighet att delta vid jakt på samma villkor som alla andra bör rörelsehindrade få rätt att jaga från motordrivet fordon.

Utskottets ställningstagande

När det gäller eftersök av vilt anges i 33 § jaktförordningen att vilt av bl.a. arterna björn, varg, järv och lo som omhändertas, påträffas dött eller dödas när sådant djur är fredat tillfaller staten. Älg eller hjort som påträffas död eller dödas när sådant djur är fredat tillfaller också staten utom när jakträttshavaren i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter har hjälpt till att spåra och avliva djuret eller ta hand om det (bet. 2004/05: MJU7). Enligt 34 § jaktförordningen får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om eftersök och tillvaratagande av sådant vilt som tillfaller staten och som har skadats eller dödat av annan orsak än påskjutning under legal jakt. Naturvårdsverket anför i allmänna råd (NFS 2002:18) att polismyndigheten, i det fall polismyndigheten har mottagit anmälan om trafikskadat eller dödat rådjur, vildsvin och mufflonfår, som ju inte är statens vilt, snarast bör underrätta berörd jakträttshavare eller av denne utsedd person och i förekommande fall ge uppmaning om att genomföra erforderligt eftersök och avlivning. Enligt 40 a § jaktförordningen får, om vilt påträffas så skadat eller i sådan belägenhet att det av djurskyddsskal snarast bör avlivas, djuret avlivas även om det är fredat och även på annans mark.

Utskottet har inhämtat att Nationella viltolycksrådet har till uppgift att organisera en nationell viltolycksorganisation för eftersök av trafikskadat vilt och verka för att organisationen nyttjas, underhålls och utvecklas. Rådet är ett samarbete mellan polisen, Vägverket och Naturvårdsverket m.fl. och bl.a. jägarorganisationerna för eftersök av trafikskadat vilt. Inom ramen för sitt allmänna uppdrag svarar Svenska Jägareförbundet för att tillsammans med Jägarnas Riksförbund tillhandahålla jägare med spårhundar samt kontaktmän för viltolycksorganisationen. Rådet har också till uppgift att verka för att utveckla viltolycksförebyggande åtgärder samt sprida kunskap och information om trafikolyckor med vilt. Vägverket har ansvaret för den del i rådet som avser viltolycksförebyggande åtgärder. Rikspolisstyrelsen är huvudman för Nationella viltolycksrådet. Arbetet finansieras delvis av staten samtidigt som flera organisationer och enskilda bidrar med ideellt arbete. Utskottet behandlade frågan om eftersök av trafikskadat vilt våren 2003 (bet. 2002/03: MJU9) och uttalade då att utskottet utgår från att regeringen ägnar det nyss nämnda projektet vederbörlig uppmärksamhet och vid behov vidtar de åtgärder som kan anses påkallade.

Utskottet har inhämtat att frågan om ändrade föreskrifter angående eftersök av trafikskadat vilt övervägs i Jordbruksdepartementet och att arbetet beräknas kunna slutföras under våren 2007. I dessa överväganden ingår även frågan om att göra det möjligt för en eftersökspatrull att gå in på annans mark för eftersök utan att ha fått tillstånd av markägaren. Utskottet föreslår att motionerna MJ228 (c) yrkande 1 och MJ336 (s) yrkande 6 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det arbete som nu pågår.

Enligt 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) får jakt inte ske från motordrivna forskaffningsmedel, och sådana får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att und-

komma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. Syftet med bestämmelsen är att förbjuda användning av metoder som avleder viltets uppmärksamhet från den jagande eller underlättar jakten på ett sätt som kan göra att användningen inverkar till den jagandes fördel (bet. 2005/06:MJU16). Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket kan, beroende på vilken viltart jakten avser, med stöd av 21 § jaktförordningen i det enskilda fallet medge undantag från förbudet i 31 § jaktlagen.

I en skrivelse den 12 augusti 2004 har Svenska Jägareförbundet och Handikappförbundens samarbetsorgan begärt att 21 § jaktförordningen ändras så att permanenta rörelsehinder hos en person ska utgöra skäl för undantag från bestämmelsen i 31 § jaktlagen om förbud mot att bedriva jakt från motordrivet fortskaffningsmedel. Utskottet har tidigare redovisat att ärendet bereds inom Regeringskansliet (bet. 2004/05:MJU7 s. 29 och 2005/06: MJU16). Utskottet uttalade i april 2006 att arbetet med förordningsändringen planerades bli slutfört under våren 2006. Enligt nu inhämtade uppgifter planeras arbetet kunna slutföras under våren 2007. Utskottet förutsätter att frågans fortsatta handläggning kommer att ske utan onödigt dröjsmål och föreslår att motion MJ272 (m) lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det fortsatta arbetet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Uthållig jakt och viltvård, punkt 1 (s)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner vad som anförs i reservationen om uthållig jakt och viltvård.

Ställningstagande

Jakt och viltvård utgör en viktig del av många människors vardag. Möjligheten att jaga, spåra, iakttä och fotografera eller filma vilda djur och fåglar har stor betydelse, både som yrkesutövning och som fritidssysselsättning. Vi vill markera vikten av att denna unika möjlighet finns kvar. Sverige bör också i framtiden vara ett föregångsland vad gäller jakt- och viltvård.

Viltet är en gemensam men begränsad resurs. Det måste förvaltas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt, så att våra svenska vilda arter kan bevaras i livskraftiga bestånd. Ett väl fungerande rapporteringssystem bör utvecklas för att förbättra viltvården. Jakten på vilt bör ske på ett etiskt godtagbart sätt och fällt vilt ska i möjligaste mån tillvaratas och användas. Eftersökningen av skadat vilt från t.ex. trafikolyckor bör få en fastare verksamhetsstruktur, med en statlig myndighet som huvudman.

Jakten är en av mänsklighetens äldsta kulturyttringar, förr en nödvändighet för att överleva, i dag ett fritidsintresse och en form av rekreation. Drygt 300 000 utbildade jägare deltar varje år i den svenska jakten, företrädesvis i älgjakten. Vi vill öka intresset ytterligare, människor som bor i tätorter och som inte själva äger mark bör ha möjlighet att lära sig att jaga. Jakt ska vara ekonomiskt och praktiskt tillgängligt för alla, inte bara för några få.

Inom den svenska jakten har älgen en särställning. Omkring 100 000 älgar skjuts varje år, vilket ger älgkött till ett värde av nära en halv miljard kronor om året. Dagens älgförvaltning är inriktad på att skapa en livskraftig älgstam med hög kvalitet och i balans med betet. Det mesta handlar dock om lokala resurser. Vi menar att förvaltningssystemet bör ses

över och anpassas efter älgstammarnas lokala spridning och ekologiska förutsättningar. Jakten på älg bör utgå från tillgången på bete, de areella näringarna och trafiksäkerheten.

Diskussionen om jakt på statlig mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen har pågått länge. Vi eftersträvar klara och tydliga regler för turistjakten, regler som bevarar möjligheten till allmän jakt och som ser till att lokalbefolkningen kan dra nytta av verksamheten. Vi anser i likhet med bl.a. Jägareförbundet och Sametinget att turistjakt på småvilt ovanför odlingsgränsen inte bör utvidgas. Rennäringsförordningen bör inte ändras utan samråd eller offentlig debatt och inte heller bör kravet på jaktguide för utländska jägare uteslutas. Vi menar att kravet på guide bör finnas kvar eftersom utländska jägare i många fall är okunniga om vår omfattande svenska jaktlagstiftning. Jaktguiderna kan dessutom kontrollera jaktområdena, så att trycket inte blir för stort på vissa platser. Vi anser också att Sverige och Norge bör kunna enas om gemensamma regler för turistjakt i fjällen och även för allmän jakt.

2. Uthållig jakt och viltvård, punkt 1 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner vad som anförs i reservationen om uthållig jakt och viltvård.

Ställningstagande

Jakt har i ett historiskt perspektiv varit en viktig del för människan att skaffa sin föda, men har också inneburit en möjlighet att värja sig mot hot och rädsla från vilda djur. Att jakt i dag har ett helt annorlunda syfte torde man kunna vara enig om. Dagens jakt tillgodoser sannolikt flera behov för människan, t.ex. behovet av gemenskap och naturupplevelser men även behovet av tillfredsställelse och spänning. Jakt och vilt innebär också konflikter och kostnader mellan målet att ha en stor klövviltsstam och de viltbetesskador som ger förlorat virkesvärde.

Den biologiska mångfalden och utveckling av nyckelbiotoper i skogslandskapet är en viktig del i långsiktigt hållbar mångfald av växter och djur. Det är svårt att ange jaktens betydelse för att hålla balans mellan olika djurslag och dess betydelse för att minska olycksrisken i trafiken. Det är viktigt för all mänsklig verksamhet att väga in olika djurs och organismers nytta i det ekologiska systemet. Alltför ofta blir viltvård och jakt en egoistisk nytta för människan.

Jakt i sig måste vara hänsynsfull, reglerad och långsiktigt hållbar. Jakten ska även ta hänsyn till de arter som är beroende av arter som jagas, t.ex. jaktfalkens beroende av ripan som födodjur.

De av Sveriges riksdag uppsatta målen för en livskraftig rovdjursstam är inte uppfyllda, men trots det har Sveriges nya regering beslutat om ett tillägg i 28 § jaktförordningen som innebär att jägare med hund får rätt att skjuta rovdjur vid hot mot hund, oavsett var man befinner sig. Det öppnar för möjlighet till okontrollerbar jakt som kan försvaras med att rovdjuret hotade en hund utan att det finns möjlighet att kontrollera att så verkligen var fallet. Bestämmelsen ska gälla från den 1 maj 2007.

Att viltvården är en viktig del inom jaktens åtagande är positivt och ger kunskap. De krav som ställs för att få jaktlicenser är också en viktig del i kunskapen runt jakt och viltvård.

Framtidens jägare, som i större utsträckning än tidigare kommer från mer tätbebyggda områden, har en annan bakgrund än vad man historiskt har haft. Detta ställer större krav på hur kunskapsinhämtningen sker. Att skaffa sig erfarenhet och att få en fördjupad kunskap kan komma att kräva ett förnyat sätt att se på kraven för att delta i jakt. Den förändring som sker inom klimatområdet med temperaturökning kan också komma att påverka viltet och dess förutsättningar. Även en förändring av sjukdoms-spridning och vegetationstillväxt bör finnas med i framtidsscenarioet.

En hel del djur, framför allt gräsänder, raphöhns och fasaner, föds, göds och närs för att sättas ut som objekt för nöjesjakt och s.k. gods jakt. Denna form av jakt bygger inte på eller är anpassad till populationen utan är ett nöje som inte är etiskt försvarbart eller omfattas av det som vi lägger i ordet viltvård.

Jakt i Sverige innebär en hel del bilåkande, vilket om något påverkar miljö och klimat på ett negativt sätt. I detta avseende bör jägare och jaktintresserade ta ansvar och minska bilåkandet.

3. Hänsynsfull jakt, punkt 2 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om långsiktigt hållbar jakt. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ265 yrkande 42 och avslår motionerna 2006/07: MJ324 och 2006/07: MJ388.

Ställningstagande

Dagens viltvård bör ersättas med faunavård och omfatta alla vilda arter. Jakt måste vara hänsynsfull, reglerad och långsiktigt hållbar. Den ska anpassas till populationerna av de arter som man vill jaga och deras utveckling över tid och rum. Uppfödning och utsättning av änder, raphöhns och fasaner enbart i syfte att jaga dem bör förbjudas.

Jakten bör utformas utifrån ett ekologiskt perspektiv där naturvårdsintressen ges större inflytande än jaktintressen. Jakttider och antal djur som får skjutas ska omprövas årligen och baseras på inventeringar för att säkerställa såväl biologisk mångfald som långsiktig ekologisk hållbarhet. Därför vill vi införa ett svenskt faunaråd som ska bestå av representanter för naturvårdsorganisationer, jägarkåren, skogsnäringen, djurrättsrörelser och forskare i lika delar. Detta råd ska se över jaktens praktiska och etiska aspekter och vara rådgivande om jakttider och jaktformer.

Detta bör ges regeringen till känna.

4. Viltvård, punkt 3 (s, v)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om viltvård. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ344.

Ställningstagande

I Sverige har jakten alltid haft stor betydelse. Historiskt var det ett sätt för många att klara sitt livsuppehälle. I vår tid är jakt rekreation men också en viktig del i viltvården. Viltvård handlar om att se till så att våra värdefulla viltbestånd bevaras och nyttjas på ett sätt som är långsiktigt hållbart, på liknande sätt som vår skog och fisken i våra sjöar och hav.

Förvaltningen ska ske med hänsyn till både allmänna och enskilda intressen så att de viltarter som genom naturlig utbredning förekommer i vårt land bevaras i livskraftiga bestånd. Nyttjandet av viltet i alla dess former ska ske efter högt ställda krav på etik, och vid jakt ska principen vara att fällt vilt i möjligaste mån ska tillvaratas och användas. Vilt ska förvaltas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Det måste ställas höga krav på att jakt på vilt sker på ett etiskt sätt.

Detta bör ges regeringen till känna.

5. Grytjakt, punkt 4 (s, v, mp)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om grytjakt. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ325.

Ställningstagande

Grundläggande för svensk djurskyddslagstiftning är att djur ska behandlas väl och få sina arttypiska behov och beteenden väl tillgodosedda. I dag ingår inte vilda djur som jagas i Sverige i djurskyddslagen, och de har därför inte något grundläggande skydd.

Grytjakt går ut på att jakthundar ska lära sig att driva ut räv ur gryt eller markera var grävlingar gömmer sig. Hundar tränas på levande grävlingar. Det finns inga föreskrifter för hur djuren ska behandlas. Trots att de inte är vilda utan befinner sig i fångenskap omfattas de inte av djurskyddslagen. I över hundra år har Svenska Kennelklubben genom sin avdelning Svenska Grythundklubben bedrivit denna verksamhet.

Svenska Veterinärförbundet ställer sig principiellt emot en verksamhet där två djur hetsas mot varandra och anser att denna verksamhet inte är förenlig med djurskyddslagen. Stundom skadas även deltagande hundar. Även Jordbruksverket har uttryckt sig negativt. Delar av jägarkåren ställer sig också negativa till grytjakten. Vi anser att denna form av djurplågeri bör förbjudas.

Detta bör ges regeringen till känna.

6. Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag, punkt 5 (s)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07: MJ336 yrkandena 1–4, 7, 8 och 10, 2006/07: MJ349 och 2006/07: MJ350 samt avslår motion 2006/07: MJ265 yrkande 43.

Ställningstagande

Jakt och viltvård utgör en viktig del i många människors vardag. Jakten och viltvården är en tradition att bevara, samtidigt som kopplingen till fritids- och turistnäringen erbjuder stora utvecklingsmöjligheter.

Det är viktigt att öka intresset för jakt och viltvård. Man måste se över hur användandet av statens mark kan underlätta för grupper som inte själva äger mark att jaga, exempelvis genom att staten i första hand upplåter mark till icke markägande på skäligena villkor. Möjligheter till jakt på statlig mark används också för entreprenörer i turistbranschen. Detta är bra, särskilt för utvecklingen på landsbygden. Rekryteringen av nya unga jägare, både män och kvinnor, är en viktig förutsättning för att jakten och viltvården ska fungera i framtiden. Vi tror att särskilda insatser behövs för att inte jakt- och viltvårdsintresset ska minska ytterligare.

För hållbara viltstammar gäller att kunskapen om viltstammarnas sammansättning och geografiska spridning grundas på faktiska förhållanden. Denna kunskap kan erhållas genom ett väl fungerande viltrapporteringsystem och genom återkommande inventeringar av viltstammarna. Ett väl fungerande viltrapporteringsystem bör utvecklas.

Ledningen av jakten och viltvården i Sverige har sedan mycket lång tid tillbaka skötts av Svenska Jägareförbundet genom det s.k. allmänna uppdraget. Förbundet har skött detta uppdrag på ett mycket föredömligt och skickligt sätt. Uppdraget innebär att Svenska Jägareförbundet ska tillhandahålla objektiv och lättillgänglig sakkunskap om jakt- och viltvårdsfrågor samt viss viltforskning. Vi anser att Svenska Jägareförbundet även i fortsättningen ska ombesörja det allmänna uppdraget och att detta uppdrag också ska omfatta rovdjuren.

Jägarna betalar årligen avgifter till Viltvårdsfonden. Dessa medel bör utslutande användas för att främja viltvård och därtill hörande ändamål. Resurserna är fortfarande otillräckliga.

Säkerhetsfrågorna kring jakten har ständigt förbättrats. Trots detta sker årligen vådaskjutningar som ibland leder till döden. Utbildningen inom ramen för jägarexamen tar bl.a. sikte på säkerhet vid jakt, och i tillägg till detta har Svenska Jägareförbundet fått ett särskilt uppdrag att öka säkerheten vid jakt. Dessutom handlar säkerhetsaspekterna också om att man uppträder på ett sådant sätt att djurens lidande genom skadskjutningar minimeras. Det är givetvis det individuella handlandet och ansvaret som ytterst styr utvecklingen. Här kan göras mera, och en tydlig stimulans att öka säkerhetstänkandet och dessutom öka den frivilliga övningsskjutningen skulle ge bra resultat.

Detta bör ges regeringen till känna.

7. Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag, punkt 5 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ265 yrkande 43 och avslår motionerna 2006/07:MJ336 yrkandena 1–4, 7, 8 och 10, 2006/07:MJ349 och 2006/07:MJ350.

Ställningstagande

Alla typer av jakt som innebär stor risk att det jagade djuret lider tar vi avstånd ifrån. Plågsam jakt, t.ex. jakt med fällor, grytjakt och jakt med levande lockbeten, bör förbjudas. Skadskjutningarna måste minimeras, t.ex. genom obligatoriska årliga skjutprov för jägarna.

Detta bör ges regeringen till känna.

8. Jakt på älg m.m., punkt 6 (s)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om jakt på älg m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ336 yrkandena 9 och 12–14 samt avslår motion 2006/07:MJ285.

Ställningstagande

Jakt- och viltvårdslagstiftningen måste ständigt ses över. Lagen om viltvårdsområden ändrades i början av 2000-talet och fick en modernare utformning. Det har trots detta kunnat konstateras att en del frågor inte fick tillräcklig eller ändamålsenlig utformning. Det gäller bl.a. hur jaktarenden inom viltvårdsområden ska behandlas och beslutas. Här krävs en förändring för att bättre ta till vara både markägarnas och jägarnas intressen.

Den sedan 1993 införda möjligheten för jägare att få tillgång till bl.a. ripjakt i de svenska fjällen var en riktig och välkommen reform. De praktiska problem som har identifierats har rört länsstyrelsernas olika sätt att administrera upplåtelseverksamheten. Detta har skapat irritation bland jägare och också hos renskötare i berörda områden. Här behövs en samordning så att regelsystemet blir likformigt.

Vidare har frågan om att involvera statens mark ovan odlingsgränsen och i renbetesfjällen i det sedan lång tid gällande systemet med viltvårdsområden (tidigare jaktvårdsområden) diskuterats. Om så skulle ske, skulle många problem kunna lösas beträffande upplåtelseverksamheten, liksom hur viltet ska förvaltas på ett riktigt sätt. Då skulle även frågan om den s.k. dubbelregistreringen kunna lösas på ett för alla parter godtagbart sätt.

Det nu gällande älgförvaltningssystemet ses över i en av den tidigare regeringen tillsatt utredning. Ett enkelt och rättssäkert system måste eftersträvas, liksom givetvis att ett sådant system ska garantera en livskraftig älgstam i älgens normala utbredningsområde. Vi utgår ifrån att ett sådant kommande system kommer att bygga på ett decentraliserat ansvar för skötseln av älgstammen.

Detta bör ges regeringen till känna.

9. Eftersök av trafikskadat vilt m.m., punkt 7 (s)

av Carina Ohlsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Helén Pettersson i Umeå (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om eftersök av trafikskadat vilt. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ336 yrkande 6 och avslår motionerna 2006/07: MJ228 yrkande 1 och 2006/07: MJ272.

Ställningstagande

Viltet i trafiken har varit och är fortfarande ett stort problem. På de större vägarna med viltstängsel är viltolyckorna förhållandevis få, men i övrigt inträffar ett stort antal olyckor varje år – ca 35 000. Många av dessa olyckor kräver eftersök och dessa utförs så gott som uteslutande av jägare. Det har skett och sker fortfarande på ideell grund. Sedan en tid tillbaka är Rikspolisstyrelsen ansvarig för eftersöksverksamheten och det är bra, men ersättningsfrågorna är fortfarande olösta. En fråga som bör få en lösning med förtur är den lagstiftning som reglerar eftersöksverksamheten. I prakti-

ken får en eftersöksjägare begå lagbrott för att fullfölja sitt uppdrag och detta i förhållande till var och hur eftersöksjakt får bedrivas. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07: MJ228 av Jörgen Johansson och Åke Sandström (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att vidareutveckla regelverket för eftersök av trafikskadat vilt.

2006/07: MJ265 av Helena Leander (mp):

42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hänsynsfull och långsiktigt hållbar jakt.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skadeskjutningar.

2006/07: MJ272 av Anna Bergkvist (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheterna att förändra jaktförordningen (JF) så att funktionshindrade har större möjlighet att delta i jakt.

2006/07: MJ285 av Krister Hammarbergh och Jan-Evert Rådström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra en översyn av regleringen som förhindrar länsstyrelserna att besluta om jakttider för älg som understiger 70 dagar.

2006/07: MJ324 av Birgitta Ohlsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att all nöjesjakt samt uppfödning och utsättning av gräsänder, raphöns och fasaner för detta ändamål bör förbjudas.

2006/07: MJ325 av Birgitta Ohlsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbjuda grytjakt.

2006/07: MJ336 av Karl Gustav Abramsson m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av insatser för att i ökad utsträckning intressera unga människor, både män och kvinnor, för jakt och viltvård.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av ett väl fungerande viltrapporterings-
system och också nödvändigheten av en återkommande inventering
av viltstammarna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Svenska Jägareförbundet även i fortsättningen
ska anförtros det allmänna uppdraget för ledning av jakt och vilt-
vård och att detta uppdrag också ska innefatta rovdjuren.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av att förstärka Viltvårdsfonden och att
dessa resurser uteslutande då ska användas för främjande av viltvår-
den.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en reformerad lagstiftning i fråga om eftersök av
trafikskadat vilt för att eftersöken ska kunna genomföras på ett i
alla avseenden lagligt sätt.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av tillgången till jaktmarker för marklösa
jägare, vilket ska kunna lösas bl.a. genom att i större utsträckning
upplåta statens marker och att detta ska kunna ske på rimliga eko-
nomiska villkor.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om jaktens betydelse för lokala entreprenörer och att
balansen mellan upplåtelser till näringsverksamhet och den all-
männa jakten kan upprätthållas och att verksamheten i så stor
utsträckning som möjligt kan komma lokalbefolkningen till del.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av en genomgång och utvärdering av vad
som hänt sedan lagen om viltvårdsområden tillkom i början av 2000-
talet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av ytterligare ökade insatser vad gäller
säkerhetsfrågor i samband med jakt, vilket ska omfatta både säker-
het för liv och hälsa för människor och givetvis också att undvika
onödigt lidande för djuren.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att trygga och förbättra den år 1993 beslutade
fjälljaksreformen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av att i en reformerad lag om viltvårdsområ-
den införa möjligheten att även bilda viltvårdsområden för statlig
mark ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nödvändigheten av ett reformerat älgförvaltningssystem, vilket även ska omfatta en avveckling av den s.k. dubbelregistreringen av älgjakt ovan odlingsgränsen.

2006/07: MJ344 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en ekologisk och etisk viltvård.

2006/07: MJ349 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Svenska Jägareförbundet ska leda jakt- och viltvården i Sverige.

2006/07: MJ350 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att öka intresset för jakt och göra det möjligt för flera att jaga.

2006/07: MJ388 av Louise Malmström och Anne Ludvigsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbjuda jakt på fåglar som fötts upp enbart för ändamålet.